

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत धान्य उपलब्धतेच्या हमीकरिता निश्चित केलेल्या सुधारित धान्य वितरण पद्धतीनुसार अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तूंचे वाहतूक कंत्राट निश्चित करण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : कंत्राट १०१६ / प्र.क्र.१६९/ना.पु.१६-अ,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २० एप्रिल, २०१७

वाचा:- १) शासन निर्णय क्र. शिवाप १०१०/ प्र.क्र. १९८/ ना. पु. २८, दि. २३ फेब्रुवारी, २०१२.
२) शासन शुध्दीपत्रक क्र.शिवाप१०१/प्र.क्र.१९८/ना.पु.२८, दि.१० एप्रिल, २०१२
३) शासन निर्णय क्र.कंत्राट १०१६/ प्र.क्र.६०/नापु-१६अ, दि. २६ नोव्हेंबर, २०१२

प्रस्तावना :-

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सर्व टप्प्यांवर अधिक पारदर्शकता आणण्यासाठी व शिधा वाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य पोहोचविण्याकरीता सुधारीत धान्य वितरण पद्धत संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयानुसार विहित करण्यात आलेली आहे. यातील नवीन वाहूक पद्धतीनुसार भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शिधा वाटप दुकानांपर्यंत जिल्हावार एकाच वाहतूकदारामार्फत शासकीय खर्चाने अन्नधान्याची वाहतूक करण्याचाही निर्णय घेतला होता.

त्यानुसार संदर्भ क्र.३ येथील दि.२६ नोव्हेंबर, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यामध्ये १७ जिल्ह्यांमध्ये निविदा प्रक्रिया पूर्ण होऊन अन्नधान्याची वाहतूक कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे. मात्र, मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्र, त्याचप्रमाणे अन्य १७ जिल्ह्यांमध्ये वारंवार निविदा प्रक्रिया राबवून देखील निविदा प्रक्रिया यशस्वी ठरत नसल्याचे, निविदेला प्रतिसाद लाभत नसल्याचे दिसून आले आहे. महानगरपालिका क्षेत्रातील विशिष्ट अडचणी, झिरो पॉईंट संकल्पना, आधारभूत दरांमधील विसंगती यामुळे वाहतूकदारांना वाहतूक परवडत नाही. मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्र व उर्वरित १७ जिल्ह्यांमध्ये सद्यस्थितीत पहिल्या टप्प्याची वाहतूक पर्यायी व्यवस्थेतील वाहतूकदार तसेच अधिग्रहीत वाहनांद्वारे सुरु आहे. तर दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक शिधा वाटप दुकानदारांकडूनच करण्यात येते, त्याकरीता त्यांना वाहतूक रिबेट दिली जाते. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियमातील तरतूदीनुसार शिधा वाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य पोहोचविण्याची जबाबदारी ही राज्य शासनाची आहे, ही बाब विचारात घेता, उपरोक्त त्रुटी दुर करुन अन्नधान्य वाहतूक कंत्राट निश्चितीकरीता सुधारीत मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सुधारीत धान्य वितरण प्रणालीतील नवीन वाहतूक पद्धतीनुसार सर्व प्रकारच्या अन्नधान्याची त्याचप्रमाणे साखरेची शिधा वाटप दुकानांपर्यंत वाहतूक करण्यासाठी यापुढील वाहतूक कंत्राटे निश्चित करण्याकरीता निविदा प्रक्रियेसाठी पुढीलप्रमाणे अटी व शर्ती विहित करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे.

(१) सुधारीत वाहतूक पद्धत:-

१.१ **थेट वाहतूक:-** मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रासाठी परिमंडळ निहाय व पुणे, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद व सोलापूर मनपा क्षेत्रासाठी भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शिधावाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य,

साखर (निर्धारित गोदामापासून) इ. शिधावस्तुंची थेट वाहतूक केली जाईल.

- १.२ **पहिल्या टप्प्याची वाहतूक:** थेट वाहतूक वगळता महाराष्ट्रातील सर्व जिल्ह्यांमधील भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शासकीय धान्य गोदामांपर्यंतची अन्नधान्य, साखर (निर्धारित गोदामापासून) इ. शिधावस्तुंची पहिल्या टप्प्याची वाहतूक करण्यात येईल.

पहिल्या टप्प्याअंतर्गत जिल्हा मुख्यालयाच्या शहरांमध्ये जेथे भारतीय खाद्य निगमचा बेस डेपो व शासकीय धान्य गोदाम एकाच शहरात आहेत, अशा ठिकाणी, भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून (साखरेसंदर्भात निर्धारित गोदामापासून) शिधा वाटप दुकानांपर्यंत अशी थेट वाहतूक करण्यात येईल. त्यासाठी थेट वाहतूकीची कार्यपद्धती लागू राहील.

- १.३ **दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक:** शासकीय धान्य गोदामापासून शिधा वाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य, साखर इ. शिधावस्तु पोहोचविण्याकरीता दुस-या टप्प्याची वाहतूक करण्यात येईल.
- १.४ शासनाच्या वतीने लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत विविध योजनेतील अन्नधान्य (साखरेसह) व इतर शिधावस्तूंच्या वाहतूक कंत्राट निश्चितीकरिता खुल्या ई-निविदा मागविणे, निविदा प्रक्रिया पूर्ण करणे व दर मंजूर झालेल्या निविदाकाराशी विहित कालावधीत करारनामा करण्याची जबाबदारी मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये नियंत्रक शिधावाटप, मुंबई यांची तर पुणे, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद व सोलापूर तसेच, अन्य जिल्ह्यांकरीता संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहील.
- १.५ निविदेचा तांत्रिक लिफाफा उघडणे, निविदाकारास तांत्रिकदृष्ट्या पात्र ठरविणे, दराचा लिफाफा उघडणे व प्रदान केलेल्या अधिकार मर्यादेमध्ये निविदा दर मंजूर करणे इ. अधिकार मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये नियंत्रक शिधावाटपस्तरावरील निविदा समितीस तर अन्य जिल्ह्यांमध्ये जिल्हास्तरीय निविदा समितीस असतील.

(२) वाहतूकीकरीता आधारभूत दर:-

वाहतूकीच्या पद्धतीनुसार निविदाप्रक्रीयेसाठी निर्धारित केलेले आधारभूत दर पुढीलप्रमाणे असतील :-

वाहतूकीची पद्धत	आधारभूत दर (रु.प्रति क्विंटल) संपूर्ण अंतराकरीता
थेट वाहतूक - मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये परिमंडळनिहाय व पुणे, नागपूर व नाशिक मनपा क्षेत्रासाठी	७०.००
थेट वाहतूक - औरंगाबाद व सोलापूर मनपा क्षेत्रासाठी	६०.००
पहिल्या टप्प्याची वाहतूक *	४८.००
दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक	४०.००

* पहिल्या टप्प्याच्या वाहतूकीचे प्रति क्विंटल दर हे जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणी प्रस्तावित थेट वाहतूकीसाठी लागू राहतील.

अपरिहार्य कारणास्तव नियमित बेस डेपोमधून नियतन उपलब्ध करून देण्यास भारतीय अन्न महामंडळाने असमर्थता दर्शविल्यास पर्यायी डेपोतून किंवा अन्य जिल्ह्यातील बेस डेपोतून वाहतूक करावी लागल्यास अशा वाहतूकीसाठी जिल्ह्यातील बेस डेपोच्या अंतराच्या प्रमाणात जितकी टक्के वाढ होईल तितकी टक्के वाढ मंजूर क्विंटल दरामध्ये देण्यात यावी.

(३) निविदेच्या पात्रतेचे निकष व अटी-शर्ती:-

निविदाकाराने निविदा भरताना पुढील बाबींचा विचार करून निविदा दर भरावेत.

३.१ आर्थिक अनुभव/कुवत:-

निविदाकारास मागील किमान एक वर्षाचा वाहतुकीचा अनुभव असावा. निविदाकाराचा सरकारी /निमसरकारी वाहतुकीचा अनुभव निश्चित विचारात घेण्यात येईल, मात्र ती तांत्रिक पात्रतेची अट असणार नाही.

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत वाहतूक करण्याची निविदाकाराची आर्थिक कुवत असणे आवश्यक आहे, त्यासाठी निविदाकाराचा मागील एक वर्षाचा केवळ वाहतुकीचा एकूण किमान आर्थिक व्यवहार (Turn over) वाहतूकीच्या पद्धतीनुसार खालीलप्रमाणे असावा :-

वाहतूकीची पद्धत	आर्थिक व्यवहार
थेट वाहतूक	रु.१.०० कोटी
पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक	रु.१.५० कोटी

३.२ इसारा रक्कम :-

३.२.१ निविदेसोबत पुढीलप्रमाणे इसारा रक्कम घेण्यात यावी.

वाहतूकीची पद्धत	इसारा रक्कम
थेट वाहतूक	रु.१०.०० लक्ष
पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक	रु.१५.०० लक्ष

३.२.२ इसार्याची रक्कम ऑनलाईन /धनाकर्षरूपात भरण्यात यावी.

३.२.३ ज्यांनी इसारा रक्कम भरलेली असेल, त्यांना निविदा भरणे बंधनकारक आहे, निविदा न भरल्यास त्यांची इसार्याची संपूर्ण रक्कम जप्त करण्यात यावी.

३.२.४ विनिर्दिष्टित केलेल्या इसारा रक्कमेपेक्षा कमी रक्कम भरणाऱ्या निविदाधारकाची निविदा अपात्र ठरवून भरलेली संपूर्ण रक्कम जप्त करण्यात यावी.

३.२.५ जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी इसारा रक्कम कोणाच्या नावे भरणे करावयाची याचा स्पष्ट उल्लेख निविदा सूचनेत करावा.

३.२.६ निविदा उघडल्यानंतर न्यूनतम निविदाकाराव्यतिरिक्त उर्वरित सर्व पात्र/अपात्र निविदाधारकांची इसारा रक्कम सात दिवसात परत करण्यात यावी.

३.२.७ इसारा रकमेवर कुठल्याही प्रकारे व्याज देय राहणार नाही.

३.३ बँक गॅरंटी:-

३.३.१ निविदेसोबत बँक गॅरंटी घेण्यात येवू नये. मात्र ज्या निविदाकाराची निविदा मंजूर केली आहे, त्या निविदाकाराकडून करारनामा करण्यापूर्वी साडेतीन वर्षांची मुळ बँक गॅरंटी खालील प्रमाणे घेण्यात यावी.

वाहतूकीची पद्धत	बँक गॅरंटी रक्कम
थेट वाहतूक	रु.१.०० कोटी
पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक	रु.१.५० कोटी

३.३.२ बँक गॅरंटी ही केवळ अनुसूचित अथवा राष्ट्रीयकृत बँकेची घेण्यात यावी.

३.४ प्रतिभूती ठेवीची रक्कम:-

३.४.१ ज्या निविदाकाराची निविदा मंजूर केली आहे त्या निविदाकाराची इसारा रक्कम प्रतिभूती ठेवीमध्ये परिवर्तित करण्यात येईल.

३.४.२ प्रतिभूती ठेवीच्या रकमेवर कुठल्याही प्रकारे व्याज देय राहणार नाही.

३.५ बँक गॅरंटी व प्रतिभूती ठेव याचा वापर खालील परिस्थितीत करण्यात यावा.

३.५.१ निविदाकाराने वाहतुकीचे काम अचानक थांबविल्यास पर्यायी वाहतुकीकरीता आलेल्या खर्चाची वसुली.

३.५.२ निविदाकारावर आकारण्यात आलेला दंड वसूल करण्याकरीता अन्य मार्ग शिल्लक नसतील तर.

३.५.३ निविदाकाराचा वाहतुक ठेका संपलेला आहे परंतु त्याच्याकडून काही येणे आहे, वसुली आहे. ती वसूल करण्यासाठी अन्य मार्ग उपलब्ध नसतील तर सदरहु रक्कम प्रतिभूती ठेवी व बँक गॅरंटी मधुन वसूल करण्यात यावी.

(४) वाहतुक कंत्राटदाराच्या जबाबदाऱ्या :-

४.१ यशस्वी निविदाकारास वाहतूकीस उपयोगात आणावयाच्या वाहनांवर "लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्था सुधारीत धान्य वितरण पद्धत महाराष्ट्र शासन" असा नाम फलक लावावा लागेल.

४.२ जिल्ह्यातील सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेचे संपूर्ण संगणकीकरण पूर्ण होईपर्यंत वाहतुकदारास वाहनांना हिरवा रंग द्यावा लागेल व वाहनांना स्वखर्चाने जीपीएस यंत्रणा बसवावी लागेल. त्याच्या संनियंत्रणाची सुविधा जिल्हा पुरवठा कार्यालयास उपलब्ध करून द्यावी लागेल.

४.३ वाहतूकीच्या पहिल्या टप्प्यामध्ये वाहतूकीदरम्यान द्यावयाच्या हमाली/ वाराईचा खर्च अदा करण्याची त्याचप्रमाणे वाहतूकीच्या दुस-या टप्प्यामध्ये शिधा वाटप दुकानदारास धान्य मोजुन देणे व दुकानात थप्पी लावुन देण्याची जबाबदारी वाहतुकदाराची असेल. त्यासाठी येणा-या हमाली इ.खर्चाचा भार त्यास सोसावा लागेल. निविदा दर भरताना या सर्व बाबींचा विचार करून त्यांनी दर भरावेत. थेट वाहतूकीसंदर्भात शिधावाटप दुकानदारास धान्य मोजून देण्यासाठी वाहनामध्ये वजन काट्याची व्यवस्था त्यास करावी लागेल.

४.४ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याचे नियतन केंद्र शासनाकडून राज्यास प्राप्त होते. सदर नियतनामध्ये काही महिन्यात अतिरिक्त नियतन प्राप्त होते. यामुळे जिल्ह्याच्या नियतनानुसार प्रत्येक महिन्यात अधिक / कमी अन्नधान्य नियतनाची वाहतूक करावी लागेल.

४.५ वाहतुक कंत्राटदारास अन्नधान्याची वाहतुक ही भारतीय अन्नमहामंडळाच्या जवळच्या बेस डेपोपासुन किंवा पर्यायी बेस डेपोपासून करावी लागेल.

४.६ अन्नधान्याच्या वाहतुकीकरीता प्रमाणित केलेल्या जवळच्या मार्गाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही मार्गाने अथवा आडमार्गाने धान्याची वाहतूक करण्यात येवू नये. आपत्कालीन परिस्थितीत (उदा. पूरपरिस्थिती, अपघात इ.) नियोजित मार्गाव्यतिरिक्त अन्य पर्यायी मार्गाने वाहतूक करावी लागल्यास वाहतुकदारास जिल्हाधिकारी/उप नियंत्रक शिधावाटप यांची लेखी परवानगी घ्यावी लागेल.

४.७ जिल्हाधिकारी व नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी आदेशित केल्यास शासनाच्या इतर योजनेअंतर्गतच्या अन्नधान्याच्या वाहतुकीचे कामसुध्दा त्यास करावे लागेल.

४.८ विहित मुदतीत अन्नधान्याची उचल न केल्यामुळे व्यपगत झालेल्या अन्नधान्याच्या बाजारभावाने होणाऱ्या किमतीच्या १० टक्के रक्कम दंड म्हणून वाहतूक कंत्राटदाराकडून वसूल करण्यात येईल. वारंवार अन्नधान्य व्यपगत करणाऱ्या अकार्यक्षम वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट रद्द करण्याची कारवाई करण्यात येईल.

४.९ मालकीच्या व नियंत्रणाखालील आवश्यक वाहनांची एकत्रित वहन क्षमता :-

तपशील	वाहनाची किमान क्षमता (मे.टन)	किमान एकत्रित वहन क्षमता (मे.टन)	
		स्वमालकीची वाहने	नियंत्रणाखालील वाहने
थेट वाहतूक	९	१०० मे.टन	१०० मे.टन
पहिला टप्पा वाहतूक	९	१०० मे.टन	१०० मे.टन
दुसरा टप्पा वाहतूक	२	५० मे.टन	५० मे.टन

- ४.१० भागीदारी संस्था (partnership firm / society), सहकारी संस्थांच्या (co-operative society /firm) बाबतीत भागिदार (partner)/ संचालक (Director)/ सभासदांच्या (member)नावे असलेली वाहने व त्यांचा अनुभव हे त्या भागीदारी संस्था/ सहकारी संस्थांच्या मालकीची वाहने व या वाहनांचा मागील एक वर्षाचा व्यवहार हा संस्थेचा आर्थिक व्यवहार म्हणून विचारात घेण्यात येईल.
- ४.११ निविदा धारक खाजगी व्यक्ती (private firm /Proprietary firm) असल्यास निविदेसोबत सादर केलेली मालकीची वाहने खुद्द त्या खाजगी व्यक्तीच्या नावे असणे आवश्यक राहिल.
- ४.१२ तांत्रिक पात्रतेकरीता निश्चित केलेल्या मालकीच्या वाहनांची वहनक्षमता व नियंत्रणाखालील वाहनांची वहनक्षमता या दोन्हीच्या बेरजेएवढी वहनक्षमता असलेली वाहने एखाद्या भागीदारी संस्था/सहकारी संस्था/खाजगी व्यक्तीच्या नावे मालकीचे असल्यास, नियंत्रणाखाली स्वतंत्र वाहने असण्याची आवश्यकता नाही.
- ४.१३ निविदेसोबत सादर करण्यात येणाऱ्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या मालकीबाबत व ते संपूर्ण कंत्राट कालावधीकरीता वापरण्यास योग्य असल्याबाबत सक्षम परिवहन अधिकाऱ्याच्या प्रमाणपत्राची (R.C. Book with Fitness Certificate) साक्षांकित केलेली सत्यप्रत निविदेसोबत जोडण्यात यावी.
- ४.१४ निविदेसोबत सादर करण्यात येणा-या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांमधून अन्न सुरक्षा व प्रमाणके कायदा २००६ मधील तरतूदीनुसार सिमेंट, खत, रासायनिक पदार्थ, कोळसा ज्यांच्यामुळे नंतरच्या अन्नधान्याच्या गुणवत्तेवर परिणाम होईल अशा वस्तूंची वाहतूक करण्यात आलेली नाही व कंत्राट कालावधीत ती करण्यात येणार नाही यासाठी संबंधित यंत्रणेचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक राहिल.
- ४.१५ निविदाकारांकडे आवश्यक असलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांची किमान वहन क्षमता निश्चित करण्यात आली असली तरी धान्याची वाहतूक विहित वेळेत पूर्ण करण्यासाठी व त्यासाठी आवश्यक असल्यास अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करून काम पूर्ण करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी वाहतूक कंत्राटदाराची असेल.
- ४.१६ वाहतूक कंत्राटदाराने त्यांच्या विश्वासातील प्रतिनिधी, परवानाधारक(Driving licence) वाहन चालक, वाहक, हमाल यांची नेमणूक करावी.
- ४.१७ वाहन वापराबाबत आणि वाहनभार क्षमता, वाहनांचे कर, विमा, प्रदुषण, चालक, मदतनीस, हमाल यांचा विमा, किमान वेतन इ. बाबत शासनाच्या अस्तित्वात असलेल्या सर्व नियमांचे पालन करण्यास कंत्राटदार बांधील राहिल.
- ४.१८ कामगार भरपाई अधिनियम अंतर्गत वाहतुकीच्या कामासाठी लावलेल्या कामगारांना द्यावयाची नुकसान भरपाई, त्यांचे वेतन, सेवा इत्यादीबाबत न्यायालयामध्ये दाखल होणाऱ्या दाव्यांबाबतची सर्वस्वी जबाबदारी वाहतूक कंत्राटदाराची राहिल.
- ४.१९ वाहतूक करताना येणाऱ्या तुटीस वाहतूक कंत्राटदार स्वतः जबाबदार राहिल व येणाऱ्या तुटीची रक्कम स्वतंत्रपणे विहित केलेल्या दरानुसार वाहतूक कंत्राटदारास द्यावयाच्या मासिक देयकातून कपात करण्यात येईल.
- ४.२० वाहतूक कंत्राटदारास उपकंत्राटदाराची नियुक्ती करता येणार नाही.

४.२१ संपूर्ण निविदा अथवा निविदेचा काही भाग कोणतेही कारण न देता स्विकृत अथवा अस्विकृत करण्याचा अधिकार जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई यांचेकडे राहिल.

(५) निविदा पद्धती:-

५.१ निविदा पद्धती ही सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक मातंसं/नस्ती २०१२/प्र.क्र.२७३/३९, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार ई-निविदा कार्यपद्धतीचा अवलंब करून राबविण्यात यावी.

५.२ ई-निविदेसाठी अनुसरावयाची कार्यपद्धती आणि मार्गदर्शक सूचना <http://mahatenders.gov.in> या संकेत स्थळावर उपलब्ध आहे. त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

५.३ वाहतुक निविदेकरीता द्वी लीफाफा पद्धतीचा अवलंब करण्यात येईल. यामध्ये पहिला लिफाफा हा तांत्रिक लिफाफा असेल, ज्यामध्ये निविदाकाराची पात्रता सिद्ध करणारे पुरावे व निविदेच्या अटी व शर्ती मान्य असल्याचे स्वाक्षरीत केलेले दस्तऐवज असतील. दुसरा लिफाफा हा दराविषयक लिफाफा असेल ज्यात निविदाकार आपले दर नमुद करेल.

५.४ वाहतुक निविदेस तीन आठवडे किंवा कामाचे किमान १५ दिवस यापैकी जे जास्त असेल तेवढ्या दिवसांकरीता प्रसिद्धी देण्यात यावी.

५.५ तांत्रिक लिफाफा "अ" मध्ये पुढील कागदपत्रे सादर करावीत.

लिफाफा "अ" मध्ये (तांत्रिक लिफाफा) सादर करावयाच्या कागदपत्रांची सूची

अ.क्र.	कागदपत्रांची सूची
१	मुंबई दुकाने अधिनियम, १९५९ नुसार वाहतुक व्यवसाय नोंदणी दाखला
२	भागीदारी फर्म / सहकारी संस्था असल्यास त्याबाबतचा करारनामा /नियमावली
३	निविदाकाराची आर्थिक कुवत / अनुभव दर्शविणारे चार्टर्ड अकाउंटंटचे प्रमाण पत्र.
४	मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनाच्या आर. सी. बुक व फिटनेस प्रमाणपत्रांच्या (संबंधित सक्षम अधिकाऱ्याने दिलेल्या) साक्षांकित प्रती.
५	निविदेत नमूद केल्याइतक्या वहन क्षमतेच्या पृष्ठयर्थ स्वतःच्या मालकीच्या वाहनांचे क्रमांक, त्यांची क्षमता व मालकी इत्यादी बाबी दर्शविणारे विवरण पत्र.
६	निविदेत नमूद केल्याइतक्या वहन क्षमतेच्या पृष्ठयर्थ नियंत्रणाखालील वाहनांचे क्रमांक, त्यांची क्षमता व मालकी इत्यादी बाबी दर्शविणारे विवरण पत्र.
७	इसारा रक्कमेचा धनाकर्ष (ऑनलाईन भरली नसेल अशा वेळी)
८	शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी, अटी व शर्ती मान्य असल्याबाबतचे व त्यास बांधील असल्याबाबतचे शपथपत्र.
९	निविदाकाराचा PAN क्रमांक अथवा TAN क्रमांक यांची साक्षांकित प्रत

५.६ तांत्रिक लिफाफा "अ" मधील कागदपत्रांची पूर्तता निविदा सादर करताना पूर्ण करण्यात यावी. तांत्रिक लिफाफा उघडल्यानंतर ऐनवेळी कागदपत्रे स्विकारण्यात येऊ नये. तांत्रिक लिफाफ्यातील कागदपत्रात व अटी/शर्तीत नमूद केलेल्या अर्हतेपेक्षा कमी अर्हता आढळल्यास निविदा अपात्र ठरविण्यात यावी.

५.७ शासनाला स्पर्धात्मक दर प्राप्त होण्यासाठी खऱ्याखुऱ्या निविदाकारांना जास्तीत जास्त संख्येने निविदांमध्ये सहभागी होण्याची संधी देणे आवश्यक आहे. हा दृष्टीकोन ठेऊन विहित केलेल्या अत्यावश्यक कागदपत्रांमध्ये काही किरकोळ स्वरूपाच्या त्रुटी असतील (उदा. शपथपत्रे, साक्षांकित नसलेली कागदपत्रे इ.) व अशा त्रुटीची तात्काळ पूर्तता करणे शक्य असल्यास, व्यापारी लिफाफा उघडण्यापूर्वी अशा त्रुटीची तात्काळ पूर्तता करण्याची परवानगी निविदाकारांना द्यावी. अशा त्रुटी या वेळेत पूर्ण करता आल्या नाहीत तर मात्र ती निविदा अपात्र ठरवावी.

- ५.८ निविदा प्रक्रियेदरम्यान तांत्रिक लिफाफा "अ" उघडल्यानंतर वाहतूक दराचा (व्यापारी दराचा) लिफाफा "ब" उघडण्यापूर्वी कोणत्याही निविदाधारकांचे तांत्रिक लिफाफ्यासंदर्भात कोणतेही आक्षेप असल्यास अशा निविदाधारकांकडून आक्षेप लेखी घ्यावेत, कोणत्याही परिस्थितीत तोंडी आक्षेप मान्य करण्यात येवू नयेत.
- ५.९ निविदाधारकांकडून लिफाफा "अ" म्हणजे तांत्रिक लिफाफ्यात आवश्यक असलेली कागदपत्रे सादर न केल्यास सदरची निविदा अपात्र ठरविण्यात यावी. अशा निविदेचा लिफाफा "ब" (वाहतूक दर) उघडण्यास अपात्र ठरत असल्याने, संबंधित निविदाधारकाची लिफाफा "ब" उघडण्याची व त्यातील दर विचारात घेण्याची लेखी किंवा तोंडी आग्रह / विनंती कोणत्याही परिस्थितीत ग्राह्य धरण्यात येवू नये.
- ५.१० निविदा प्रक्रियेदरम्यान तांत्रिक लिफाफा "अ" उघडल्यानंतर निविदाधारकांचे तांत्रिक लिफाफ्यासंदर्भात कोणतेही आक्षेप नसल्यास सर्व पात्र व अपात्र निविदाधारकांकडून आक्षेप नसल्याबाबत तसे लेखी घ्यावे. आक्षेपाचे निराकरण करून दराचा लिफाफा उघडण्यात यावा.
- ५.११ निविदेमध्ये कोणतीही अट अथवा पर्याय निविदाधारकास देता येणार नाही. अशा अटीयुक्त निविदा अपात्र ठरविण्यात याव्यात.
- ५.१२ निविदा कालावधीच्या अंतिम दिनांकापर्यंत ३ पेक्षा कमी निविदाकार सहभागी झाल्याचे दिसून आल्यास किंवा तांत्रिक दृष्ट्या ३ पेक्षा कमी पात्र निविदा प्राप्त झाल्यास निविदा प्रक्रियेस किमान ०७ दिवसांची पहिली मुदतवाढ देण्यात यावी. यावेळीही ३ पेक्षा कमी ग्राह्य निविदा प्राप्त झाल्यास, निविदा सादर करण्यास पुन्हा ७ दिवसांची दुसरी मुदतवाढ देण्यात यावी.
- ५.१३ दोन्ही मुदतवाढीनंतर तीन किंवा त्यापेक्षा अधिक निविदा प्राप्त झाल्यास लिफाफा "अ" व त्यात पात्र ठरलेल्या निविदाकारांचा लिफाफा ब उघडण्याची कार्यवाही निविदा मागविणाऱ्या अधिकाऱ्याने करावी.
- ५.१४ दोन मुदतवाढीनंतरही ३ पेक्षा कमी मात्र किमान १ निविदा प्राप्त झाल्यास, लिफाफा "अ" उघडण्याची पुढील कार्यवाही निविदा मागविणाऱ्या अधिकाऱ्याने करावी. निविदाकार पात्र ठरल्यास "वाहतूक दराचा" लिफाफा "ब" विभागीय आयुक्त यांचेसमोर उघडावा व निविदा मंजुरीचा निर्णय घ्यावा व तसे शासनास अवगत करावे.
- ५.१५ निविदा फॉर्म ची किंमत रुपये १०,०००/-एवढी राहील.
- ५.१६ निविदाधारकाने शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी लक्षात घेवून निविदेत दर नमूद करावेत. मागाहून दरातील बदलाबाबतची विनंती अथवा कोणत्याही प्रकाराच्या तक्रारीची दखल घेण्यात येणार नाही.

(६) निविदा मंजुरीचे प्राधिकार व कार्यपद्धती:

निविदाप्रक्रीया पारदर्शी पद्धतीने राबविण्यासाठी व वाजवी दर मंजुर होण्याकरीता खालीलप्रमाणे समित्यांची स्थापना करण्यात येत आहे.

६.१ जिल्हा / नियंत्रक, शिधावाटप स्तर समिती:-

जिल्हा/नियंत्रक शिधावाटप स्तरावर आधारभूत दरापेक्षा ५ टक्क्यापर्यंत निविदा मंजुर करण्यास जिल्हा/नियंत्रक शिधावाटपस्तरीय समिती सक्षम असेल.

६.१.१ जिल्हा / मनपा स्तरावरील समितीची रचना पुढीलप्रमाणे असेल:

१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी	सदस्य सचिव
३	जिल्हा कोषागार अधिकारी	सदस्य
४	उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी	सदस्य

६.१.२ जिल्हास्तरीय समितीने निविदा उघडल्यानंतर न्यूनतम निविदा दोन्ही टप्प्याच्या एकूण आधारभूत दराच्या ५ टक्केपेक्षा जास्त या मर्यादेत प्राप्त झाली असेल, तर जिल्हा स्तरीय समितीने सदर प्रस्ताव योग्य कारणमिमांसेसह राज्य शासन स्तरावरील समितीकडे एका आठवड्याच्या आत सादर करावेत. जिल्हा स्तरावरील समितीने त्यांच्या अधिकारात निविदा मंजूर करताना पुढील बाबी विचारात घ्याव्यात.

६.१.३ जिल्हास्तरावरील समितीने निविदा उघडल्याच्या दिनांकापासून एका कॅलेंडर महिन्याच्या आत दोन्ही टप्प्यासाठी एकत्रित रु.८८.०० प्रति क्विंटल या मर्यादेच्या ५ टक्केपर्यंत निविदा मंजूर करावी. एक महिन्याच्या आत निर्णय न झाल्यास प्रकरण शासनाकडे सादर करावे.

६.१.४ मुंबई/ ठाणे शिधावाटप क्षेत्राकरीता नियंत्रक, शिधावाटपस्तरावरील समितीची रचना पुढीलप्रमाणे असेल:

१	नियंत्रक शिधावाटप, मुंबई	अध्यक्ष
२	उप नियंत्रक, संबंधित परिमंडळ	सदस्य सचिव
३	उपसंचालक/ सहाय्यक संचालक, वि.स.व उ.स. कार्यालय	सदस्य
४	उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी	सदस्य

६.१.५ या समितीने प्रति क्विंटल रु.७०.०० पेक्षा ५ टक्के अधिक हीच मर्यादा वापरावी.

६.१.६ दर मंजूर करताना ठेकेदाराची मक्तेदारी असणे, तीन पेक्षा कमी निविदा प्राप्त होणे, म्हणजेच स्पर्धेचा अभाव असणे, निविदाकारांनी कार्टेल तयार करणे इ. बाबींमुळे दर जास्त आलेले नाहीत याची समितीने खात्री करून तसा अभिप्राय नोंदवावा व स्थानिक पातळीवर अशा प्रकारच्या वाहतुकीकरीता काय दर आहेत याची स्थानिक दरपत्रके घेऊन खात्री करावी व प्राप्त दर हे मार्केट दरापेक्षा जास्त नसल्याची खात्री करून ५ टक्क्याच्या मर्यादेमध्ये दर मंजूर करावेत.

६.१.७ असे दर मंजूर करताना निविदाकाराची मक्तेदारी, स्पर्धेचा अभाव व निविदाकारांचे कार्टेल (संगनमत) इ.बाबींमुळे दर जास्त आलेले नाहीत याची खात्री करावी.

६.२ राज्यस्तरावरील समिती:

आधारभूत दरांपेक्षा ५ टक्केपेक्षा जास्त दर प्राप्त झालेल्या निविदांना मंजूरी देण्याचे अधिकार राज्यस्तरीय समितीस राहतील.

६.२.१ राज्यस्तरावरील समिती पुढीलप्रमाणे असेल.

१	प्रधान सचिव, अनापुवग्रासंवि	अध्यक्ष
२	उप सचिव (नापु-१६अ)	सदस्य सचिव
३	वित्तीय सल्लागार व उप सचिव	सदस्य
४	उप सचिव, वित्त विभाग	सदस्य
५	उप सचिव, परिवहन विभाग	सदस्य

६.२.२ असे दर मंजूर करण्यापुर्वी समिती जिल्हा / मनपा स्तरावरील समितीचा अहवाल प्राप्त करून घेईल व प्राप्त परिस्थितीत व्यवहारीक पातळीवर किती दर असले पाहिजे याचा अभ्यास करून समिती निर्णय घेईल.

(७) निविदेतील दरांची विधीग्राह्यता:-

७.१ निविदा उघडल्यानंतर दराबाबतचा कोणताही बदल स्विकारण्यात येऊ नये.

- ७.२ सर्व निविदाकारांची दरपत्रके निविदा उघडण्याच्या तारखेपासून १२० दिवस विधी ग्राह्य राहतील.
- ७.३ मात्र या कालावधीमधून निविदा प्रक्रियेबाबत न्यायालयीन प्रकरण उद्भवल्यास त्यासाठी लागणारा कालावधी वगळण्यात येईल.

(८) करारनामा करताना घ्यावयाची काळजी :-

- ८.१ या शासन निर्णयानुसार जाहीर निविदा प्रक्रिया राबवून निविदा मंजूर करण्यात आलेल्या निविदाधारकासोबत करण्यात येणा-या करारनाम्यास या शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी लागू राहतील. तसे करारनाम्यात नमूद करण्यात यावे.
- ८.२ करारनाम्याच्या प्रत्येक पानावर व दुरुस्तीच्या ठिकाणी जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई, जिल्हा पुरवठा अधिकारी / उपनियंत्रक, शिधावाटप मुंबई ठाणे शि.वा.क्षे./ अन्नधान्य वितरण अधिकारी व वाहतूकदार यांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक राहिल.
- ८.३ मंजूर निविदाधारकास निविदा मंजूरीनंतर ७ दिवसाचे आंत सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून रुपये १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर विहित नमुन्यात करारनामा करणे बंधनकारक आहे.
- ८.४ मंजूर निविदाकाराने विहित मुदतीत करारनामा करण्यास नकार दिल्यास किंवा करारनामा करण्यास टाळाटाळ केल्यास अशा निविदाधारकाची संपूर्ण इसारा रक्कम जप्त करून नवीन निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी. अशा फेरनिविदा प्रक्रियेत पहिल्या निविदेत करारनामा करण्यास नकार देणाऱ्या प्रथम न्यूनतम निविदाकारास प्रतिबंधित करावे.
- ८.५ तथापि काही तांत्रिक कारणास्तव प्रथम न्यूनतम निविदाधारक विहित मुदतीत करारनामा करण्यास असमर्थ ठरल्यास व विहित मुदतीनंतर परंतु नविन निविदाप्रक्रीया चालु होण्यापुर्वी सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून न्यूनतम निविदाकार करारनामा करण्यास तयार असल्यास अशा निविदाधारकाशी करारनामा करण्यात यावा.
- ८.६ निविदा सादर केल्यानंतर निविदाकार हा निविदेच्या तसेच करारनाम्यातील तरतूदींना बांधील राहिल. न्यूनतम दर असलेल्या निविदाकाराने करारनामा करण्यास नकार दिल्यास अथवा टाळाटाळ केल्यामुळे अथवा आदेश देवूनही काम न केल्यास, शासनाने खर्च करावयाची अतिरिक्त रक्कम, स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या "पी. एल. आर. (Prime Lending Rate) अधिक दोन टक्के" व्याजासह निविदाकाराकडून वसूल करावी.

(९) कंत्राट कालावधी व मुदतवाढ:-

- ९.१ निविदा प्रक्रियेतील जी निविदा अंतिम होईल त्या निविदाकारासोबत तीन वर्षांच्या कालावधीकरिता वाहतूकीचा करारनामा करण्यात येईल. निविदाकाराशी ज्या तारखेस करारनामा करण्यात येईल त्या तारखेला कंत्राटाचा कालावधी सुरू होऊन तो पुढील तीन वर्षांपर्यंत असेल.
- ९.२ तीन वर्षांचा कंत्राट कालावधी संपण्याअगोदर किमान ३ महिने नवीन निविदा प्रक्रिया सुरू करावी. निविदेसाठी मागील निविदेचा मंजूर दर अधिक तीन वर्षात घाऊक किंमत निर्देशांकामध्ये (WPI) झालेली वाढ/घट मिळून जे दर येतील तेच दर नविन निविदेकरीता आधारभूत दर म्हणून घेण्यात यावेत.
- ९.३ तीन वर्षांनंतर आधारभूत दर हे त्या त्या वर्षांच्या घाऊक किंमत निर्देशांकाच्या दरवाढ /घट यासह त्या त्या जिल्ह्यांकरीता वाजवी पातळीवर आलेले असतील यास्तव जिल्हा / मनपा स्तर समितीस आधारभूत दराच्या, तर राज्यस्तर समितीस त्यावरील अधिक दराच्या निविदा मंजूर करण्याचे अधिकार राहतील.
- ९.४ निविदा फॉर्म ची किंमत, अनामत रक्कम, आर्थिक कुवत, सुरक्षा ठेव, बँक गॅरंटी यामध्ये दर तीन वर्षांनी २५ टक्के वाढ गृहीत धरून त्याप्रमाणे याबाबीचे आर्थिक मुल्य निश्चित करावे.
- ९.५ तीन वर्षांचा कंत्राट कालावधी संपल्यानंतर सुध्दा जर नवीन कंत्राट कालावधी काही अपरिहार्य

परिस्थितीमुळे निश्चित करता आला नाही तर, कंत्राटाचा कालावधी २ महिन्यांपर्यंत वाढविण्याचा अधिकार जिल्हा स्तरावर संबंधित जिल्हाधिकारी व मुंबई- ठाणे शिधावाटप क्षेत्रात नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांना राहिल.

१०.६ वाढीव २ महिन्यांच्या कालावधीनंतरही काही अपरिहार्य कारणास्तव पुढील कालावधीकरिता कंत्राट निश्चित करणे शक्य नसल्यास, त्या कालावधीपर्यंत कंत्राटाचा कालावधी वाढविण्याबाबतचा निर्णय शासन स्तरावरून घेण्यात येईल. त्यासाठी संबंधितांनी आवश्यक तो प्रस्ताव विनाविलंब शासनास पाठवावा.

(१०) निविदा मागविणाऱ्या प्राधिकाऱ्यांच्या जबाबदाऱ्या:-

- १०.१ पहिल्या (मनपा क्षेत्रातील थेट वाहतूकीसह) आणि दुसऱ्या टप्प्याकरीता एकत्रित निविदा प्रक्रीया संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी राबवावी.
- १०.२ त्याचप्रमाणे मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रासाठी नियंत्रक शिधावाटप यांनी तर पुणे, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद व सोलापूर मनपा क्षेत्रासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी स्वतंत्र निविदा प्रक्रीया राबवावी.
- १०.३ निविदा फॉर्म सोबत या शासन निर्णयाची छायाप्रत उपलब्ध करून द्यावी.
- १०.४ निविदा प्रसिध्द केल्यानंतर, कंत्राटदारांनी निविदा सादर करण्यापूर्वी, जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी इच्छुक निविदाकारांबरोबर Pre-bid Conference घ्यावी आणि निविदेतील अटी, शर्ती व करावयाच्या कामाची तपशीलवार माहिती निविदाकारास देवून त्यांचे शंका निरसन करावे. निविदा प्रसिद्ध करताना जाहिरनाम्यामध्ये Pre-bid Conference चा दिनांक नमूद करावा.
- १०.५ जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा यांनी निविदेस व्यापक प्रसिध्दी मिळेल याची दक्षता घ्यावी
- १०.६ निविदेमध्ये पहिल्या टप्प्याकरीता जिल्ह्यासाठी नेमून दिलेला भारतीय अन्न महामंडळाचा बेस डेपो, जिल्ह्यात असलेल्या शासकीय गोदामांची ठिकाणे त्यांची बेस डेपोपासूनची प्रत्यक्ष अंतरे व सरासरी अंतर, जिल्ह्याचे मासिक नियतन व त्यासाठी लागण्याऱ्या गाड्यांची क्षमता इ.माहिती निविदाकारास उपलब्ध करून द्यावी.
- १०.७ दुसऱ्या टप्प्याकरीता तालुकानिहाय चालू असलेल्या शिधा वाटप दुकानांची यादी, त्यांची शासकीय गोदामापासूनची सरासरी अंतरे, सर्व शिधा वाटप दुकानांचे एकुण मासिक नियतन व त्यासाठी आवश्यक असणारी वाहनांची संख्या इ. माहिती निविदाकारास उपलब्ध करून द्यावी.
- १०.८ थेट वाहतूकीकरीता उपलब्ध असलेला भारतीय अन्न महामंडळाचा बेस डेपो व ज्या शिधावाटप दुकानांना अन्नधान्य पोहोचवायचे आहे अशा दुकानांची संख्या, त्यांचे सरासरी अंतर, सर्व दुकानांचे एकत्रित मासिक नियतन व त्यासाठी लागणाऱ्या वाहनांची संख्या इ. माहिती निविदाकारास उपलब्ध करून द्यावी.
- १०.९ त्याचप्रमाणे या माहितीमध्ये काही प्रमाणात बदल होवू शकेल याचा देखील उल्लेख निविदेमध्ये करावा व प्रत्यक्ष अंतराची माहिती कार्यालयात उपलब्ध ठेवावी. निविदाकाराने तशी मागणी केल्यास उपलब्ध करून द्यावी.
- १०.१० वाहतुक निविदा अंतिम झाल्यानंतर वाहतुकदाराकरीता अन्नधान्य वाहतुकीचे मार्ग निश्चित करून देण्यात यावेत. विशेषतः दुसऱ्या टप्प्याच्या / थेट वाहतूकीच्या ठिकाणी वाहतूकीचे मार्ग निर्धारित करण्यात यावेत. या मार्गावरील शिधावाटप दुकानांची परमीटे एकत्रित देण्यात यावीत. यासाठी योग्य ते नियोजन पुरवठा कार्यालयाने करावे. एकाच मार्गावर पूर्ण क्षमतेने गाडी जाईल व त्या मार्गावरील सर्व शिधा वाटप दुकानदार त्यांना उपलब्ध होतील याची खात्री करावी. मार्गाचे व फेरीचे व्यवस्थापन चोख केल्यास ही

- बाब वाहतूकदाराच्या फायदयाची व अंतिमतः शासनाच्याही फायदयाची होईल याची काळजी घ्यावी.
- १०.११ वाहतूक खर्चात बचत करण्याच्या दृष्टीने जिल्हयातील सर्व शासकीय गोदामापर्यंतची वाहतूक जवळच्या भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोतून करण्यात यावी. अशा जवळच्या बेस डेपो मधुन संबंधीत गोदामाकरीता भारतीय अन्न महामंडळाकडून जिल्हा प्रशासनाने नियतन प्राप्त करुन घेण्यात यावे.
- १०.१२ काही अपरिहार्य कारणास्तव जवळच्या बेस डेपोतून नियतन उपलब्ध करुन देण्यास भारतीय अन्न महामंडळाने असमर्थता दर्शविल्यास पर्यायी डेपोतून वाहतूक करावी लागल्यास अशा वाहतूकीचे अतिरिक्त खर्चाला पुढीलप्रमाणे मान्यता देण्यात यावी. निविदा भरताना त्या टप्प्याकरीता जे सरासरी अंतर विचारात घेण्यात आलेले आहे त्या अंतरापेक्षा जितक्या अधिक टक्क्याने अंतर वाढलेले आहे तेवढ्याच टक्क्यांचे ज्यादा वाहतूकीचे देयक प्रदान करण्यात यावे. कोणत्याही परिस्थितीत या कारणास्तव वाहतूकदाराची देयके प्रलंबित ठेवु नयेत. अशाप्रकारे होणारा अतिरिक्त खर्च भारतीय अन्न महामंडळाकडून प्राप्त करुन घेण्यात यावा.
- १०.१३ बेस डेपोवरुन मिळणा-या धान्याचे वजन करुन देण्याची जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची आहे. वजनकाटा नादुरुस्त झाल्याच्या कारणास्तव वाहतूक कंत्राटदारास इतरत्रच्या खाजगी /शासकीय वजन काटयावर जाण्यास भाग पडल्यास, अशा फे-यामुळे होणा-या अतिरिक्त खर्चाची जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची राहिल, त्यासाठी देखील उपरोक्त (१०.१३) प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.
- १०.१४ निविदाधारकाने सादर केलेले मालकीचे/नियंत्रणाखालील /अतिरिक्त उपलब्ध करुन दिलेल्या वाहनांची परराज्यात नोंदणी झालेली असल्यास, सदरच्या वाहनांना कंत्राट कालावधीत महाराष्ट्र राज्यात वाहतूक करण्यास परिवहन खात्याने परवानगी दिली असल्याची कागदपत्रे वाहतूक कंत्राटदाराने जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई यांचेकडे सादर करावीत व अशी कागदपत्रे प्राप्त झाली असल्याची खातरजमा करुन अशी वाहने वापरण्यास परवानगी द्यावी.

(११) वाटाघाटीसाठी मार्गदर्शक सुचना

- ११.१ स्पर्धात्मक निविदा आल्यानंतर वाटाघाटी करण्यास कोणत्याही परिस्थितीत प्रोत्साहन देण्यात येऊ नये. वाटाघाटीमुळे बाजारात चुकीचे संदेश जातात आणि त्यामुळे निविदा यंत्रणेबाबत साशंकता निर्माण होऊ शकते. त्यामुळे एल-१ व्यतिरिक्त कोणत्याही निविदाकारासोबत वाटाघाटी करण्यात येऊ नयेत. तथापि, एल-१ निविदाकाराबरोबर देखील फक्त खालील परिस्थितीमध्ये वाटाघाटी करता येतील.
- ११.१.१ जर दर असमर्थनीय असतील किंवा बाजारातील भावांपेक्षा जास्त असतील तर
- ११.१.२ जर निविदाकरांनी संघ (कार्टेल) स्थापन केला असल्याचा संशय असेल तर
- ११.१.३ जर निविदा प्रक्रीयेत कमीत कमी ३ वैध व्यापारी निविदांचे मुल्यांकन करणे शक्य झाले नसेल तर
- ११.२ वाटाघाटीचा गैरवापर केला जाऊ नये. एल-१ निविदाकाराबरोबर संशयास्पद हेतुने वाटाघाटी केल्यास त्याच्या परिणामस्वरूप निर्णय घेण्यास विलंब होऊ शकतो. वाटाघाटीसाठी शिफारस करण्याच्या प्राधिकाऱ्याने खात्री पटेल अशी कारणे नमुद करणे आवश्यक आहे. त्याशिवाय कोणत्याही परिस्थितीत निविदांना त्यांच्या वैधता कालावधीमध्येच अंतिम स्वरूप देण्यात येईल, याची काळजी घेण्यात यावी.
- ११.३ वाटाघाटी या व्यक्तींनी न करता त्या संपूर्ण निविदा समितीने कराव्यात. वाटाघाटी प्रक्रीयेचे दस्तावेज ठेवण्यात यावेत. निविदाकाराने त्याचा वाटाघाटी नंतरचा देकार निविदा समितीपुढे लेखी सादर करावा.

(१२) देयकांची अदायगी

- १२.१ दोन्ही टप्प्यांच्या वाहतूकीसाठी एकत्रित निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येत असली तरी देयकांची परिगणना स्वतंत्रपणे म्हणजेच भारतीय खाद्य निगमचा बेसडेपो ते शासकीय धान्य गोदाम व शासकीय धान्य गोदाम

- ते शिधावाटप दुकान अशी करण्यात यावी.
- १२.२ मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्र व मनपा क्षेत्रातील थेट वाहतूकीसाठी देयकांची परिगणना भारतीय खाद्य निगमचा बेस डेपो ते शिधावाटप दुकान अशी करण्यात यावी.
- १२.३ वाहतूकीच्या ज्या टप्प्याची जितकी क्विंटल वाहतूक झाली असेल त्याच्या मंजुर दरांनुसार देयकांची अदायगी करण्यात यावी.
- १२.४ पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्याची स्वतंत्र वाहतूक देयके वाहतूक कंत्राटदाराने वाहतूक पासच्या आधारे जिल्हा कार्यालयास, मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रासाठी उपनियंत्रक, शिधावाटप यांच्या कार्यालयास तर पुणे, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद व सोलापूर मनपा क्षेत्रासाठी संबंधित जिल्हा पुरवठा अधिकारी / अन्नधान्य वितरण अधिकारी यांचेकडे सादर करावी. ही सर्व देयके महिनानिहाय नियमित सादर करावीत.
- १२.५ कंत्राटदाराच्या देयकातून केंद्र शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार आयकर तसेच, इतर सर्व शासकीय अनिवार्य वजाती वसूल केल्यानंतरच देयकांची अदायगी करावी.
- (१३) धान्याची अफरातफर / काळाबाजार करण्यास प्रतिबंध:-**
- १३.१ करारनामा करतेवेळी निविदाधारकाने सादर केलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या यादी व्यतिरिक्त वाहतूकदाराने वाहतूकीकरीता अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करून दिल्यास अशा वाहनांच्या नोंदणी क्रमांकासह यादीस जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी लेखी मान्यता द्यावी. अशा वाहनांव्यतिरिक्त अन्य वाहनांमध्ये वाहतूक प्रतिनिधीनी धान्य भरून देवू नये.
- १३.२ मान्यताप्राप्त वाहनाव्यतिरिक्त इतर वाहनामधून वाहतूक केल्यास सदरची धान्य वाहतूक अवैध मानण्यात येऊन, संबंधित वाहतूक कंत्राटदार, जिल्हा वाहतूक प्रतिनिधी व सर्व संबंधितावर कारवाई करण्यात येईल.
- १३.३ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गतच्या कोणत्याही अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तूंच्या वाहतूकीदरम्यान वाहतूक कंत्राटदाराकडून अफरातफर होणार नाही याची संबंधित जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी दक्षता घ्यावी. अफरातफरीबाबत वर्तमानपत्र, दूरचित्रवाणी इ.कोणत्याही माध्यमातून बातमी प्रसिध्द झाल्यास त्याबाबत तात्काळ दखल घेवून योग्य कार्यवाही करण्यात यावी व त्याबाबतचा वस्तुनिष्ठ अहवाल शासनास सादर करावा.
- १३.४ वाहतूकीदरम्यान वाहतूक कंत्राटदाराचे प्रतिनिधी, चालक, वाहक, हमाल इ. यांचेकडून होणाऱ्या कोणत्याही प्रकारच्या अफरातफर/काळाबाजारास ते व्यक्तिशः जबाबदार असतील. त्यांची तशी जबाबदारी निश्चित झाल्यास अधिनियमानुसार त्यांच्यावर कार्यवाही करण्यात यावी व त्यांना कामावरून काढून टाकणे ठेकेदारावर बंधनकारक असेल.
- १३.५ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तूंची अपरातफर / काळाबाजार प्रकरणी वाहतूक कंत्राटदार किंवा त्याचे प्रतिनिधी प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष दोषी आढळल्यास संबंधिताविरुद्ध जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा गाखल करण्यात येऊन अपहारीत धान्याची किंमत बाजारभावाच्या दुप्पट दराने वाहतूकदाराकडून वसूली करण्यात येईल. अशा घटनेची दुसऱ्यांदा पुनरावृत्ती झाल्यास जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात येऊन बाजारभावाच्या तिप्पट दराने वसूली करण्यात येईल. कंत्राट कालावधीत तिसऱ्यांदा याची पुनरावृत्ती झाल्यास, संबंधित वाहतूकदारावर जीवनावश्यक वस्तु अधिनियम १९५५ अंतर्गत गुन्हा नोंदवून वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट रद्द करणे अपरिहार्य असेल असे जिल्हाधिकारी यांचे मत झालेले असेल तर तशा तपशीलवार स्पष्टीकरणासह प्रस्ताव शासनस्तरावर पुढील कार्यवाहीस्तव पाठविण्यात यावा.
- १३.६ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तूंचा अपहार/चोरी/काळाबाजार होणार नाही याकरीता, सर्व

गोदामाच्या ठिकाणी गोदाम नियमावलीचे काटेकारपणे पालन होते किंवा कसे याबाबत जिल्हाधिकारी /नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी विशेष दक्षता घ्यावी.

१३.७ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंची अपरातफर / काळाबाजार प्रकरणी वाहतूक कंत्राटदारावर जीवनावश्यक वस्तू कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करून कलम ६ (अ) अन्वये जप्त मुद्देमालाच्या विल्हेवाटीची कार्यवाही करण्यात यावी.

(१४) ट्रक लोडिंग बाबत दक्षता :-

१४.१ वाहतूक चालकाने कंत्राटदाराचे लेटर हेडवर विशिष्ट ट्रक भरून घेण्याबाबतचे प्राधिकारपत्र सादर केल्यानंतरच ट्रक भरून देण्यात यावा. जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई यांच्या प्रतिनिधीने व गोदाम व्यवस्थापक / गोदामपाल यांनी ट्रकच्या नंबर प्लेटवरील नोंदणी क्रमांक व विहित नमुन्यातील प्राधिकार पत्र व त्यावरील ट्रकचा नोंदणी क्रमांक याच्या खरेपणाची खातरजमा करून घ्यावी.

१४.२ वाहन चालकाचा परवाना व त्यावरील फोटो याची काळजीपूर्वक तपासणी करून वाहन चालक म्हणून हजर असलेली व्यक्ती व प्राधिकारपत्रात नमूद केलेली व्यक्ती एकच असल्याची खातरजमा करावी.

१४.३ कंत्राटदाराकडून प्राधिकार पत्र विहित नमुन्यात वरील बाबींचा उल्लेख करून भरून घेण्यात यावे.

(१५) वाहतूकदाराने अन्नधान्य व्यपगत केल्यास करावयाची कारवाई

१५.१ जिल्हाधिकारी व नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी दरमहाचे धान्य उचलीचे नियतन आदेश (डी.ओ.) विहित मुदतीत व लवकरात लवकर काढावेत, जणेकरून कंत्राटदारास धान्याची उचल करण्यासाठी पुरेसा कालावधी मिळून धान्याची उचल सुरळीत करता येईल.

१५.२ विहित मुदतीत अन्नधान्याची उचल न केल्यामुळे व्यपगत झालेल्या अन्नधान्याची बाजारभावाने होणाऱ्या किमतीच्या १० टक्के दंड कंत्राटदाराकडून वसूल करण्यात यावा.

१५.३ एका वर्षात तीनपेक्षा अधिक वेळा अन्नधान्य व्यपगत करणाऱ्या अकार्यक्षम वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट रद्द करण्याची कारवाई जिल्हाधिकारी /नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी करावी.

१५.४ अशी कार्यवाही करीत असताना धान्य व्यपगत होण्यास इतर घटक कारणीभूत आहेत काय हे ही काळजीपूर्वक तपासूनच दंडात्मक कार्यवाही करावी. जसे उचल आदेश (D. O.) उशिरा देणे, धान्य वेळेवर न मिळणे, गोदामात अपूरी जागा, गोदामामध्ये धान्य वेळेवर उतरवून न घेणे, हमालीचा अडथळा इ.

(१६) घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ/ दरघट मंजूर करणे

१६.१ निविदेद्वारे अन्नधान्य कंत्राटे निश्चित झाल्यानंतर मंजूर दरावर वाहतूक कंत्राटाच्या कालावधीत घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ /घट देण्यात येईल. याकरीता खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.

१६.२ घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / दरघट कंत्राट कालावधीत १ वर्षाच्या कालावधीनंतर प्रत्येक वर्षी परिगणित करावी.

१६.३ घाऊक किंमत निर्देशांकाबाबतची माहिती eaindustry.nic.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. सदर परिगणनेसाठी केवळ या अधिकृत संकेतस्थळावरील माहिती वापरण्यात यावी.

१६.४ कंत्राटाचा करारनामा ज्या महिन्यात करण्यात येईल त्या महिन्याचा सर्व वस्तुसाठीचा घाऊक किंमत निर्देशांक (Wholesale Price Index for All Commodities) आधार घरण्यात यावा.

१६.५ कंत्राट कालावधीच्या १३ व्या महिन्याचा घाऊक किंमत निर्देशांक (Wholesale Price Index for All Commodities) घेण्यात यावा.

१६.६ घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / दरघट खालीलप्रमाणे परीगणित करण्यात यावी.

$$\text{दरवाढ/ दरघट} = १६.५ \text{ नुसार WPI} - १६.४ \text{ नुसार WPI} \times १०० = \text{क्ष टक्के}$$

१६.७ अशाप्रकारे वाहतूक कंत्राटदारास मंजूर दराच्या क्ष टक्के दरवाढ देण्यात यावी. म्हणजेच वाहतूक कंत्राटदारास आधारभूत दराने कंत्राट मंजूर झाले असल्यास त्यास १३ व्या महिन्यापासून आधारभूत दर + क्ष टक्के इतकी दरवाढ लागू राहिल.

१६.८ WPI मध्ये घट झाली असल्यास उपरोक्त सुत्रानुसार परीगणना करून वजा टक्केवारी प्राप्त होईल. त्याप्रमाणात दरघट करण्यात यावी.

१६.९ त्यापुढील वर्षी देखील उपरोक्त कार्यपद्धती वापरून मुळ मंजूर आधारभूत दरावर दरवाढ / दरघट परिगणित करण्यात यावी व त्याचे प्रदान करताना आधारभूत दर + क्ष + य टक्के इतकी दरवाढ लागू राहिल.

१६.१० सदर परिगणनेनुसार कंत्राट कालावधीत वाहतूक कंत्राटदारास मंजूर दरावर दरवाढ / दरघट करण्याबाबतचे संपूर्ण अधिकार जिल्हाधिकारी /नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांचे राहतील.

१६.११ कंत्राटाचा कालावधी आणीबाणी व निकडीच्या प्रसंगी ३ वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी वाढवावा लागल्यास वरीलप्रमाणे वाढीव कालावधीसाठी दरवाढ / दरघट लागू राहिल.

(१७) आणीबाणी व निकडीच्या प्रसंगी वाहतूक

१७.१ वाहतूक कंत्राटाच्या निविदेस वर्तमानपत्रात/महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर विस्तृत प्रसिध्दी दिल्यानंतर देखील कंत्राट निश्चित करणे शक्य नसल्यास वाहतूकीसाठी खालील पर्यायानुसार व्यवस्था करावी.

१७.२ वाहने अधिग्रहित करून वाहतूकीचे काम करण्यात यावे, अन्यथा

१७.३ अन्नधान्य वाहतूकीकरिता उपलब्ध होऊ शकणारी अन्य विभागाची वाहने / वापरण्यात यावी याकरीता संबंधित विभागाने विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार इंधन, वाहनाचे भाडे इत्यादि खर्च जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई मंजूर करू शकतील. वाहतूकीसाठी आकारण्यात आलेले भाडे संबंधित विभागाने विहित केलेल्या दरानुसार आहेत याची खातरजमा करण्यात यावी. विहित केलेल्या भाड्यामध्ये इंधन, दुरुस्ती आदि खर्च समाविष्ट असेल व हा खर्च करण्यात आला असेल तर तो खर्च वाहतूक देयकातून वजा करण्यात आला आहे, याची खातरजमा करण्यात यावी.

१७.४ तसेच कंत्राट कालावधी संपल्यानंतर न्यायालयीन प्रकरणमुळे वा अन्य कारणस्तव नवीन निविदा प्रक्रिया सुरू करता न आल्यास अशावेळी कार्यरत कंत्राटदारांस कार्यरत दरामध्ये दोन महिन्याची मुदतवाढ देण्यात यावी. तदनंतर पुढील कालावधीसाठी वरीलप्रमाणे वाहतूकीची पर्यायी व्यवस्था करण्यात यावी.

१७.५ वाहतूक त्वरेने व कार्यक्षमतेने होण्यासाठी अतिरिक्त कंत्राटदार नियुक्त करण्याची गरज भासल्यास किंवा नियुक्त कंत्राटदार वाहतूकीचे काम करण्यास अकार्यक्षम ठरल्यास अशा वेळी वरीलपैकी उपलब्ध पर्यायाने वाहतूकीची व्यवस्था करण्यात यावी. तथापि पर्यायी व्यवस्था करावी लागल्यास त्याकरीता आलेल्या जादा खर्चाची वसूली अपयशी कंत्राटदाराकडून करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

(१८) करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात वाद विवाद व अपिल :

१८.१ करारनाम्याच्या कालावधीत किंवा तदनंतर करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात तसेच दंड, वसूली इ. संदर्भात जिल्हाधिकारी यांनी दिलेल्या निर्णयाविरुद्ध, निर्णय दिल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसात वाहतूक कंत्राटदार संबंधित विभागीय आयुक्त यांचेकडे दाद मागू शकेल.

१८.२ मुंबई- ठाणे शिधावाटप क्षेत्रासाठी नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांच्या निर्णयाविरुद्ध वाहतूक कंत्राटदार शासनाकडे अपिल करू शकेल. अपिलीय प्राधिकार्यांनी दिलेला

- निर्णय अंतीम राहिल आणि तो दोन्ही पक्षांना बंधनकारक राहिल. वाहतूक कंत्राटदार करारनामा संपल्यानंतर जास्तीत जास्त ६ महिन्यात करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात दाद मागू शकेल.
- १८.३ विभागीय आयुक्त यांच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यास, आदेश पारीत झालेल्या दिनांकापासून ३० दिवसात विभागीय आयुक्त यांच्या निर्णयाविरुद्ध वाहतूक कंत्राटदार शासनाकडे अपिल करू शकेल.
- १८.४ निविदाकार/ वाहतूकदार यांनी आपल्या तक्रारीचे निराकरण करण्यासाठी उपलब्ध असणारे वैध मार्गांचा अवलंब केल्याशिवाय त्यांना न्यायालयात दाद मागता येणार नाही.

(१९) शासन निर्णयाची व्याप्ती व अंमलबजावणी :

- १९.१ या शासननिर्णयाच्या दिनांकानंतर वाहतुकीसंदर्भातील निघणाऱ्या सर्व निविदांकरीता हा शासन निर्णय लागू राहिल.
- १९.२ दरम्यान वाहतुकीकरीता एखादी निविदा प्रसिद्ध झालेली असेल परंतु निविदा सादर करण्याची प्रक्रीया पूर्ण झालेली नसेल तर अशा प्रसंगी प्रसिद्ध केलेली निविदा रद्द करून नविन शासन निर्णयाप्रमाणे निविदा मागविण्याची कार्यवाही सक्षम प्राधिकारी करू शकतील.
- १९.३ निविदेअंती थेट वाहतुकीच्या व दुसऱ्या टप्प्याच्या निविदा ज्या ज्या जिल्ह्यात अंतिम होतील त्या त्या जिल्ह्यांमध्ये वाहतुकीचे काम कार्यान्वित होईल तेथे वाहतुकीपोटी दिला जाणारी रिबेट आपोआप रद्द होईल.
- १९.४ मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये नविन वाहतूक कंत्राटे कार्यान्वित झाल्यावर नियंत्रक, शिधावाटप, मुंबई यांनी यापूर्वी वितरीत केलेली वाहतूक प्राधिकारपत्रे आपोआप रद्द होतील.
- १९.५ शिधावाटप दुकानदारांना पोहोच करावायच्या सर्व अन्नधान्याच्या, साखरेच्या अन्य शिधा वस्तूंच्या बाबतीत या शासननिर्णयानंतर मंजूर झालेल्या दरांनुसार वाहतूक केली जाईल.
- १९.६ निविदेनुसार वाहतुकीसाठी जो खर्च करण्यात येईल तोच खर्च अर्थसंकल्पासाठी ग्राह्य धरण्यात यावा.

(२०) धान्य वाहतूकीचा करारनामा झाल्यानंतर, नियुक्त कंत्राटदाराचे नाव, मंजूर केलेले दर, करारनाम्याची प्रत इत्यादि अनुषंगिक बाबींची माहिती करारनाम्याच्या प्रतीसह, १५ दिवसात शासनास सादर करण्यात यावी.

(२१) सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ८५१/१६/व्यय-४, दि. १० फेब्रुवारी, २०१७ अन्वये घेतलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

(२२) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१७०४२०१३४६४८३८०६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेश पाठक)

प्रधान सचिव

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
३. मा. राज्य मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव

४. मा.विधान सभा / परिषद सदस्य,
५. मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव.
६. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व प्रशासकीय विभाग प्रमुख, मंत्रालय, मुंबई
८. सर्व विभागीय आयुक्त
९. सर्व जिल्हाधिकारी
१०. नियंत्रक शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा ,मुंबई
११. सर्व उपायुक्त (पुरवठा)
१२. सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
१३. वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
१४. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई
१५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
१६. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर
१७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर
१८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, नागरी पुरवठा, लेखा परीक्षा मंडळ द्वारा - वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
१९. वित्त विभाग, व्यय-४, मंत्रालय, मुंबई
२०. उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, उदयोग-४, मंत्रालय, मुंबई.
२१. प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांचे स्वीय सहायक
२२. सर्व उप सचिव/ अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग , मुंबई
२३. निवड नस्ती (कार्यासन ना.पु.१६-अ).